

prima instanță : Gh. Stratulat
(Judecătoria Centru mun. Chișinău)
instanța de apel: N. Traciuc, M. Anton, Iu. Cotruță
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2rac-473/16

ÎNCHEIERE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii: Galina Stratulat, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” împotriva Întreprinderii Mixte „Food Planet Restaurants” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu „Asociația Drepturi de Autor și Conexa” și Asociația Obștească „Oficiul Republican al Dreptului de Autor”, cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin valorificarea ilegală a drepturilor de autor și conexa și a prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” și menținută hotărîrea Judecătoria Centru mun. Chișinău din 30 noiembrie 2015,

c o n s t a t ă:

La data de 26.05.2014 Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” (ANPCI) a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Food Planet Restaurants” SRL, intervenient accesoriu „Asociația Drepturi de Autor și Conexa” și Asociația Obștească „Oficiul Republican al Dreptului de Autor”, solicitînd repararea prejudiciului material cauzat prin valorificarea ilegală a drepturilor de autor și conexa, cu compensarea prejudiciului moral generat de încălcările pretinse.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 21.10.2011, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, în temeiul art. 48 al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexa, i-a vizat dreptul de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexa ale autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune. La data de 12.01.2012, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a emis decizia nr.1/57 privind avizarea AO „Asociației Naționale pentru Protecția Creației Intellectuale” în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru toate categoriile de drepturi de

autor și conexe și pentru următoarele categorii de titulari - autori, interpreți, producători, organizații de difuziune, care a fost publicată în Monitorul Oficial din 20.01.2012.

Menționează că AGEPI a avizat-o în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru toate categoriile de drepturi de autor și conexe existente și pentru toate genurile de activitate care presupun utilizarea lor. Legalitatea avizării sale a fost confirmată prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12.09.2012.

Indică reclamantul că conform art.48 alin.(1) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, autorii, interpreții, producătorii de fonograme, producătorii de videograme, precum și alți titulari ai dreptului de autor și ai drepturilor conexe pot, din proprie inițiativă, înființa organizații de gestiune colectivă a drepturilor lor patrimoniale denumite organizații de gestiune colectivă, care își desfășoară legal activitatea doar dacă: a) este înregistrată ca organizație în conformitate cu prevederile legislației în vigoare: b) este avizată în calitate de organizație de gestiune colectivă de către AGEPI.

Invocă că conform art.49 din Legea privind dreptul de autor și drepturi conexe, organizația de gestiune colectivă exercită, în numele titularilor de drepturi următoarele atribuții: a) eliberează utilizatorilor licențe pentru valorificarea operelor sau obiectelor drepturilor conexe: b) negociază cu utilizatorii cuantumul remunerației; c) acumulează remunerația stipulată.

Articolul 48 alin. 11) din Legea susmenționată, care reglementează gestiune colectivă extinsă (licență extinsă), stipulează că efectele unei licențe eliberate utilizatorilor de către organizația de gestiune colectivă în numele titularilor de drepturi, membri ai acesteia sau care, în alt mod, i-au încredințat în gestiune drepturile, se extind, de asemenea asupra titularilor de drepturi care nu au calitatea de membru al acestei organizații și nici nu i-au încredințat în vre-un alt mod. drepturile de gestiune, cu condiția că aceștia nu și-au retras drepturile din repertoriul organizației de gestiune colectivă.

Ținând cont de faptul că activitatea în calitate de organizație de gestiune colectivă presupune eliberarea de licențe din numele titularilor drepturilor de autor și conexe, cu încasarea remunerației de autor, a notificat pîrîtul despre necesitatea primirii licenței din numele titularilor de drepturi. Toate propunerile în acest sens au fost ignorate, iar ultima somație expediată în adresa pîrîtului a rămas fără răspuns.

Menționează reclamantul că pîrîtul gestionează restaurantele McDonald's, valorifică obiecte ale drepturilor de autor și a drepturilor conexe prin interpretarea publică a operelor, fiind obligat să obțină licență de la ANPCI, care este unica organizație de gestiune colectivă avizată legal de Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală.

Avînd în vedere că pîrîtul refuză obținerea licenței, drepturile și interesele legale ale titularilor de drepturi sunt grav prejudiciate, se încalcă legislația în vigoare cu producerea unor prejudicii statului.

Solicită reclamantul încasarea de la ÎM „Food Planet Restaurants” SRL a sumei de 100 000 lei cu titlu de compensație pentru valorificarea ilegală a drepturilor de autor și conexe în perioada 01.01.2012 - 01.05.2014, precum și a sumei de 100 000 lei pentru compensarea prejudiciului moral în legătură cu preținsele încălcări.

Ulterior, pe parcursul examinării pricinii, Asociația Obștească „Oficiul Republican al Drepturilor de Autor” a solicitat prin cerere antrenarea sa în proces în calitate de intervenient accesoriu. Astfel, prin încheierea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 24.11.2014, Asociația Obștească „Oficiul Republican al Drepturilor de Autor” a fost antrenată în procesul respectiv în calitate de intervenient accesoriu

În cadrul examinării pricinii, prin încheierea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 20.02.2015 s-a dispus antrenarea în proces a Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” în calitate de intervenient accesoriu (f.d.159).

La data de 29.04.2015, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” a depus cerere de concretizare a acțiunii, în motivarea căreia a invocat că pîrîtul gestionează restaurantele McDonald's, valorifică obiecte ale drepturilor de autor și a drepturilor conexe prin interpretarea publică a operelor, fiind obligat să obțină licența de la ANPCI. Conform informației recepționate de la Direcția Generală Comerț Alimentație Publică și Prestări Servicii a Consiliul mun. Chișinău, pîrîtul dispune de patru unități comerciale pe teritoriul mun. Chișinău și anume: str. Alecu Russo, 2 cu suprafața de 190,5 m.p; bd. Dacia, 21/1 cu suprafața de 250,4 m.p; bd. Ștefan cel Mare, 134/1 cu suprafața de 272 m.p. și str. Arborilor 21, cu suprafața de 60 m.p.

Astfel, menționează că mărimea despăgubirii este determinată în dependență de suprafața celor patru unități comerciale gestionate de pîrît, reieșind din tarifele remunerației de autor, aprobate prin hotărîrea consiliului ANPCI din 23.10.2013, și anume: pentru restaurantul din str. Alecu Russo, 2, cu suprafața de 190,5 m.p. pîrîtul urmează să achite 900 lei lunar, iar pentru perioada de la 01.01.2012 - 31.12.2014, pentru 36 de luni prejudiciul constituie 32 400 lei; pentru restaurantul din bd.Dacia, 21/1, cu suprafața de 250,4 m.p. pîrîtul urmează să achite 1 200 lei lunar, iar pentru perioada de 01.01.2012 - 31.12.2014 - 43 200 lei; pentru restaurantul din bd. Ștefan cel Mare, 134/1, cu suprafața de 272 m.p. pîrîtul urmează să achite 1 200 lei lunar, ceea ce pentru perioada de la 01.01.2012 - 31.12.2014 constituie 43 200 lei; pentru restaurantul din str. Arborilor, 21, cu suprafața de 60 m.p. pîrîtul urmează să achite 600 lei lunar, ceea ce pentru perioada de la 01.12.2012 - 31.12.2014 constituie 21 600 lei.

Solicită reclamantul încasarea din contul pîrîtului a despăgubirii în sumă de 140 000 lei pentru valorificarea operelor și altor obiecte ale dreptului de autor și conexe în perioada de la 01.01.2012 - 31.12.2014, cu compensarea prejudiciului moral evaluat la suma de 100 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Centru mun.Chişinău din 30 noiembrie 2015 acţiunea a fost respinsă.

Împotriva hotărîrii instanţei de fond, a depus apel Asociaţia Obştească „Asociaţia Naţională pentru Protecţia Creaţiei Intellectuale”.

Prin deciziei Curţii de Apel Chişinău din 09 iunie 2016 a fost respins apelul declarat de Asociaţia Obştească „Asociaţia Naţională pentru Protecţia Creaţiei Intellectuale” şi menţinută hotărîrea primei instanţe.

Instanţa de apel a menţionat că „Asociaţia Drepturi de Autor şi Conexa”, prin decizia nr.2/2146 din 05.12.2012, a fost avizată ca organizaţie care va elibera licenţe utilizatorilor care valorifică opere protejate de dreptul de autor prin interpretare publică pe viu şi/sau prin intermediul diferitor mijloace tehnice. Totodată, AO „Asociaţia Naţională pentru Protecţia Creaţiei Intellectuale” a fost avizată în calitate de organizaţie de gestiune colectivă cu dreptul de a gestiona drepturile doar pentru titularii care sunt membri ai acestei organizaţii, conform deciziei AGEPI nr.1/57 din 12.01.2012.

Astfel, instanţa de apel a apreciat ca fiind corectă constatarea primei instanţe, precum că nu există legătură cauzală dintre pretenţiile invocate de reclamant în acţiune în raport cu pretensele prejudicii, întrucât reclamantul nu a demonstrat că IM „Food Planet Restaurants” SRL este membru al acesteia şi asupra ultimei ar putea fi aplicate sancţiuni pentru pretensele prejudicii. La fel, nu a fost demonstrat nici că au fost constatate pretense încălcări admise de ÎM „Food Planet Restaurants” SRL în raport cu legislaţia ce guvernează apărarea drepturilor de autor şi conexa, iar prin revindicările din acţiune, nu s-a încercat a se demonstra că pretense difuzări fonice ale pieselor muzicale au fost făcute în scopuri ce ar arăta anumite încălcări, care într-un final ar fi putut prejudicia sau aduce atingere autorilor/interpreţilor pieselor sau reclamantului.

La 12 septembrie 2016 AO „Asociaţia Naţională pentru Protecţia Creaţiei Intellectuale” a declarat recurs împotriva deciziei instanţei de apel, solicitînd admiterea lui, casarea hotărîrilor judecătoreşti şi emiterea unei noi hotărîri prin care a admite acţiunea.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chişinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăseşte dovada recepţionării acesteia, din care considerente recursul declarat la data 12 septembrie 2016 se consideră a fi depus în termen.

În motivarea recursului recurentul a invocat că soluţiile emise de instanţele inferioare constituie o încălcare esenţială şi aplicare eronată a prevederilor normelor de drept material şi procedural, s-a încălcat principiul disponibilităţii în drepturi,

probele administrate la dosar au fost examinate superficial și apreciate eronat din punctul de vedere al pertinentei și utilității.

Recurentul susține că valorificarea operelor drepturilor de autor și conexe prin retransmiterea simultana constituie mod de valorificare a drepturilor patrimoniale exclusive ale autorilor și titularilor de drepturi, fiind prevăzut la art. 48 Legea nr.139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe . Intimatul urmează să dețină licența obligatorie în conformitate cu Legea 139/2010 și este obligată să achite remunerația echitabilă convenită. AO „ANPCI” a prezentat calculul remunerației echitabile reieșind din prevederile art. 50 Legea 139/2010, privind drepturile de autor și drepturile conexe.

La fel, susține că concluziile primei instanțe și instanței de apel contravin normelor materiale a dreptului internațional ce reglementează protecția juridică operelor titularilor de drepturi.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recurs, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru